

**ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ «ЕКОНОМІЧНОЇ І
СОЦІАЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ СВІТУ» СЛУХАЧАМ ПІДГОТОВЧОГО
ВІДДІЛЕННЯ ХНЕУ ІМ. СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

Одним з основних завдань при вивченні «Економічної і соціальної географії світу» слухачам підготовчого відділення Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця є повне засвоєння та вільне володіння географічною та економіко-географічної лексикою. Бо саме вміння оперувати даною термінологією, вміння вільно володіти мовою необхідне для навчання у нашому вищому навчальному закладі задля отримання фаху економіста, програміста, менеджера, маркетолога, логіста, бухгалтера, медійника і т.д.

Одним із основних проблемних аспектів викладання є формування академічних груп слухачів підготовчого відділення у міру їх приїзду, а не по національній (державній) ознаці. Зрозуміло, що викладач за даних обставин не має вибору. Ці об'єктивні складнощі має вирішувати самостійно викладач через добре продуману індивідуальну роботу, постійне складання диференційованих завдань за рівнями вивчення мови, національними і т.і. Варто зазначити, що слухачі академічних груп за даних умов психологічного та мовного дискомфорту не відчувають. Слухачі підготовчого відділення більше знайомляться з реальним досвідом життя у різних країнах (традиціями Китаю, В'єтнаму, Конго, Малі, Марокко, Тайваню, Афганістану, Узбекистану, Туркменистану, Азербайджану, Монголії, Тунісу, Гани, Анголи та ін.), культурою та соціально-економічними аспектами безпосередньо від носіїв мови цих держав на завершальному етапі вивчення російської мови.

Також заважають ефективно швидко і гарно вивчати російську мову слухачам підготовчого відділення і слабкі комунікативні здібності, які, зазвичай,

притаманні одній - двом особам у групі. Такі слухачі гірше сприймають навчальний матеріал, мають погану пам'ять, розсіяну увагу, потребують більше часу для засвоєння нової наукової лексики, мають помітні складнощі у застосуванні вивчених термінів з тими, що вивчалися раніше. У даній ситуації викладач не може таким слухачам ставити у приклад зразки робіт (усні виступи, письмові роботи, тестові вправи, творчі завдання) найздібніших слухачів.

Недостатня мотивація до навчання слухачів теж не сприяє ефективному засвоєнню економіко-географічної лексики слухачами підготовчого відділення. Складна ситуація у нашій державі, ті суспільні процеси, що відбуваються в Україні зараз дають відчутний привід журналістам та медійникам інших держав перебільшувати рівень соціально-політичних проблем у нашій державі і у Харкові зокрема. Зрозуміло, що ті слухачі, що приїждять на навчання мають своє певне психологічне налаштування, свої плани (і не тільки навчальні), які не завжди збігаються зі щоденними навчальними завданнями викладача.

У наш вік інформаційних технологій більшість викладачів створює власні презентації за темами лекційних і практичних занять, які викладаються на сайті персональних навчальних систем нашого університету. Для здібних слухачів, які пропускають академічні пари, саме за таких умов виникає гарна можливість ефективно засвоїти пропущені заняття. З дисципліни «Економічна і соціальна географія світу» теж є певна кількість навчальних презентацій, які допоможуть слухачам підготовчого відділення краще засвоїти географічну лексику.

Відсутність необхідної навчально-методичної бази (посібників, підручників і т.і.) теж не сприяє успішним швидким результатам вивчення російської мови слухачами підготовчого відділення. Викладачі кафедри мають певні методичні наопрацювання [1; 2], але їх недостатньо для сучасного навчального процесу. Відсутність сучасних науково-методичних аудіоматеріалів з «Економічної і соціальної географії світу» теж не сприяють швидшому засвоєнню щоденного навчального лекційного та практичного матеріалу. Зрозуміло, що для певних навчальних матеріалів необхідне і спеціальне технічне обладнання, але ці питання

має вирішувати керівництво університету. Зрештою, це питання престижу навчального закладу, коли іноземні громадяни обирають вивчення російської мови саме у нашому університеті, а згодом стають студентами денної та заочної форми навчання нашого навчального закладу.

Надзвичайно важливим фактором у вивченні навчальної дисципліни «Економічна і соціальна географія світу» є бездоганне володіння самим викладачем російською мовою, правильність, чіткість, зрозумілість, милозвучність його вимови, правильний темп, щоб слухачі наочно бачили і чули приклад бездоганного володіння необхідною економіко-географічною науковою термінологією.

Слабкий словниковий запас з економіко-географічної тематики є суттєвою перешкодою для більшості слухачів підготовчого відділення, і це їм не дозволяє ефективно самостійно працювати зі спеціалізованою науковою літературою, суттєво знижує якість їх навчання.

Відсутність хоча би одного із названих компонентів не є позитивним аспектом у складному процесі засвоєння слухачами необхідної для навчального процесу географічної термінології та відповідних граматичних норм. Формування грамотних лексичних умов і навичок потребує систематичного підходу у навчанні слухачів та добре мотивованої роботи над збільшенням тематичного словника.

Література

1.Тексты и задания по учебной дисциплине «Экономическая и социальная география мира» для слушателей подготовительного отделения /сост. Н.А. Свиначенко, А.А. Пастушенко. - Харьков: ХНЭУ, 2014. - 128 с. (Рус. яз.)

2.Методические рекомендации по теме «Мировые природные ресурсы» учебной дисциплины «Экономическая и социальная география мира» для слушателей подготовительного отделения: [Электронное издание] /сост. Н.А. Свиначенко. - Харьков: ХНЭУ им. С. Кузнеца, 2015.- 97 с. (Рус. яз.)